

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/37/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200373
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8012200373.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa: Vodohospodárska výstavba š. p., so sídlom v Bratislave, Karloveská 2, proti odporcovi Okresnému úradu Humenné (pôvodne Obvodnému pozemkovému úradu Humenné, Mierová 4), za účasti G. L., L., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2012/00292-3-ŠM zo dňa 19. marca 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sp/9/2012-29 zo dňa 21. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sp/9/2012-29 zo dňa 21. novembra 2012 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Obvodný pozemkový úrad Humenné rozhodnutím č. 2012/00292-3-ŠM zo dňa 19.03.2012 rozhodol ako správny orgán príslušný podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") výrokom A, že oprávnená osoba podľa § 2 ods. 2 písm. e/ zákona, G. L., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt L. spĺňa podmienky podľa § 1 písm. a/ a § 3 ods. 1 písm. l/ zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území A. a navracia sa jej vlastníctvo k špecifikovaným pozemkom s tým, že je povinná v zmysle § 3 ods. 5 zákona vrátiť finančnú náhradu 33,19 € na účet Ministerstva financií SR. Súčasne jej správny orgán uložil podľa § 5 ods. 4 zákona dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP-577/1991-Mi zo dňa 17.01.1992, ktorým sa určujú pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia v nich, na základe zákona o vodách. Ďalej jej uložil dodržiavanie právnych predpisov vyplývajúcich z polohy pozemkov v k. ú. A., ktoré je v územnom

obvode Národného parku Poloniny a chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetné pozemky boli vyvlastnené za náhradu, existujú a nikdy neslúžili na účel, na ktorý boli vyvlastnené. V čase vyvlastňovania boli vedené ako záhrada a lúka, neboli zastavané žiadnou stavbou, teda nemuseli byť nevyhnutne vyvlastnené. Šetrením bolo zistené, že na predmetných pozemkoch sa nenachádzajú žiadne objekty súvisiace so stavbou vodárenskej nádrže, ani objekty slúžiace na prevádzku vodárenskej nádrže, pozemky sú nezastavané a aj naďalej udržiavané samotnou oprávnenou osobou.

II.

Krajský súd v Prešove, rozhodujúc o opravnom prostriedku navrhovateľa proti výroku A rozhodnutiu správneho orgánu, napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu č. 2012/00292-3-ŠM zo dňa 19.03.2012 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil, pretože dospel k záveru, že rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z obsahu administratívneho spisu zistil, že právny predchodca oprávnenej osoby, C. L., ktorý v priebehu správneho konania zomrel, si uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva podľa zákona č. 503/2003 Z.z. k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré sú podľa rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia č. ŽP-577/1991-Mi zo dňa 17.02.1992 v pásme hygienickej ochrany 2. stupňa - vonkajšej vodárenskej nádrže Starina a tiež sú v územnom obvode Národného parku Poloniny a chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy.

Ako vyplýva z vyvlastňovacieho rozhodnutia Okresného národného výboru v Humennom - odbor územného plánovania zo dňa 29.12.1982 č. ÚP 1950-854/1982-God, parcely EN 75 vo výmere 408 m², EN 126 vo výmere 442 m², EN 275/1 vo výmere 488 m² a EN 257/2 vo výmere 150 m² k. ú. A. boli C. L., H. L., W. L. a G. L. vyvlastnené, každému z nich po 1/4 pre výstavbu Vodárenskej nádrže Starina na uskutočnenie štátneho plánu národného hospodárstva.

Preskúmaním veci krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je správne a v súlade so zákonom. V správnom konaní bolo dostatočne preukázané, že nehnuteľnosti, ku ktorým bolo oprávnenej osobe navrátené vlastníctvo k pozemkom, neslúžia účelu, pre ktorý boli vyvlastnené. Zároveň odporca postupoval správne, ak uložil oprávnenej osobe povinnosť dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek zo dňa 17.01.1992, ktorým stanovil pre zabezpečenie kvality a ochrany Vodárenskej nádrže Starina záväzné podmienky pre spôsob hospodárskeho využitia vo vymedzených pásmach hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina.

Námietky navrhovateľa, uplatnené v opravnom prostriedku nemajú vplyv na zákonnosť tohto rozhodnutia. Odporca postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami reštitučného zákona, pričom vychádzal z dostupných materiálov. Námietky v súvislosti s priamym vzťahom aktivít na dotknutom území ku kvalite vody sú nedôvodné. Keďže odporca uložil oprávnenej osobe dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek zo dňa 17.01.1992 č. ŽP-577/1991-Mi, bude na navrhovateľovi, aby do budúcnosti kontroloval a zákonným spôsobom zabránil nedodržiavaniu tohto opatrenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nemal v konaní úspech a odporca zo zákona nemá nárok na ich náhradu.

III.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie podľa § 250j ods. 2 písm. a/, b/, c/ a d/ O.s.p. z dôvodu, že rozhodnutie súdu I. stupňa vychádzalo z nesprávneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov, zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci a rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov. Uviedol, že predmetné pozemky boli vyvlastnené Rozhodnutím Okresného národného výboru v Humennom, odbor územného plánovania č. ÚP 1950-854/1982-God zo dňa 29.12.1982 pre Československý štát - Vodohospodárska výstavba investorský podnik vtedajšiemu vlastníčkovi p. C. L. pre účel výstavby vodného diela Vodárenskej nádrže Starina. V rozsudku citovanom

rozhodnutí Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek č. ŽP-577/1991-Mi zo dňa 17.01.1992 sú určené pásma hygienickej ochrany a je záväzne stanovený režim hospodárenia v nich. Navrhovateľ sa obrátil so žiadosťou o vydanie stanoviska k navráteniu pozemkov na Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Odštepny závod Košice, ktorý vo svojom liste z 28.02.2012 uviedol, že Vodárenská nádrž Starina bola vybudovaná ako strategický zdroj pitnej vody pre mestá východoslovenského kraja a vyjadril svoj nesúhlas s navrátením vlastníctva pôvodných častí pozemkov oprávneným osobám a spätným odpredajom pôvodným vlastníkom z dôvodu potreby neobmedzeného prístupu na tieto pozemky, aj z hľadiska bežnej údržby a kontroly. K reštitučnému titulu podľa § 3 ods. 1 písm. l/ zákona odvolateľ uviedol, že nebola splnená jedna z podmienok, pretože vyvlastnené pozemky slúžili a aj v súčasnosti slúžia na účely, na ktoré boli vyvlastnené. Navrhovateľ tiež požiadal o vyjadrenie Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia, ktorý neodporúča odpredaj a navrátenie vyvlastnených pozemkov z dôvodu, že tieto sú situované do pásiem hygienickej ochrany vodného diela a prinavrátenie štátom vykúpených alebo vyvlastnených pozemkov by vážne narušilo celistvosť nedotknutého chráneného územia a jeho rovnováhu; mohlo by znamenať poškodenie životného prostredia až do takej miery, že by zabezpečovanie kvality vody do budúcnosti bolo nemožné. Namietal tiež, že zo žiadosti G. L. nevyplýva, na základe ktorého zákonného dôvodu si uplatnila reštitučný nárok a považuje za chybu, že o tom rozhodol sám odporca. Splnenie podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. l/ zákona č. 503/2003 Z. z. nepovažuje za preukázané, ani v rozhodnutí dostatočne odôvodnené. Má tiež za to, že odporca dostatočne nevyhodnotil jednotlivé vyjadrenia dotknutých orgánov, najmä Krajského úradu životného prostredia Prešov, ktorý navyše v postavení dotknutého orgánu mal mať možnosť sa k veci vyjadriť. Odporca nevzal do úvahy, že žiadateľka o vydanie pozemkov tieto neoprávnene užíva. Navrhol preto, aby najvyšší súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v danej veci postupoval v intenciách relevantných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov. Vo vydanom rozhodnutí o. i. uložil oprávnenej osobe dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP-577/1991-Mi zo dňa 17.01.1992, ktorým sa určujú pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia v nich, na základe zákona o vodách, ako aj právne predpisy súvisiace s polohou pozemkov V katastrálnom území A., ktoré je v územnom obvode Národného parku Poloniny a chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy, proti čomu oprávnená osoba nenamietala. S jeho rozhodnutím sa napokon stotožnil aj krajský súd, ktorý ho v napadnutej časti výroku A potvrdil ako zákonné. Odporca nesúhlasí s odvolacími dôvodmi a považuje ich za irelevantné a netýkajúce sa samotného rozhodnutia. Poukázal na skutočnosť, že napadnutým výrokom uložil oprávnenej osobe povinnosť dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia č. ŽP-577/1991-Mi zo dňa 17.01.1992, ktorým sa určujú pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia v nich, teda pri posudzovaní reštitučného nároku toto rozhodnutie neopomenul. O vydaní pozemkov rozhodol podľa § 3 ods. 2 písm. l/ reštitučného zákona, pretože nehnuteľnosti neslúžia na účel, na ktorý boli vyvlastnené; vo vyvlastňovacom rozhodnutí bola určená výstavba Vodárenskej nádrže Starina, ochranné pásma nie sú v tomto rozhodnutí spomenuté. Ďalej uviedol, že bývalá obec Ruské je v 2. vonkajšom ochrannom pásme vodárenského zdroja, vzdialená od Vodárenskej nádrže Starina 14 km a na jej území aj doposiaľ prebieha hospodárska činnosť Lesopoľnohospodárskeho majetku š.p. Ulič a Lesopoľnohospodárskeho a urbárskeho pozemkového spoločenstva Ruské. V katastrálnom území bolo vyvlastnené iba zastavané územie obce, v nezastavanom území bolo vlastníctvo ponechané pôvodným vlastníkom.

Odporca má za to, že navrhovateľ nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by mali vplyv na zákonnosť rozhodnutia vo veci. Navrhol preto rozsudok krajského súdu potvrdiť v celom rozsahu.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a

jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250j ods. 3 O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) minimálne päť dní vopred a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. marca 2014.

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou odo dňa 1. októbra 2013 Obvodné Úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad. Do postavenia Obvodného pozemkového úradu Humenné ako pôvodne žalovaného správneho orgánu preto nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Humenné.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím odporca v rámci konania podľa reštitučného zákona priznal p. G. L. postavenie oprávnenej osoby a rozhodol o navrátení vlastníctva k špecifikovaným pozemkom.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či krajský súd posúdil vec správne, keď potvrdil preskúmvané rozhodnutie odporcu č. 2012/00292-3-ŠM zo dňa 19.03.2012, najmä či sa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod, aby sa v logických argumentoch a relevantných právnych záveroch odchyľil od dôvodov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním v prevažujúcom rozsahu stotožňuje a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, obmedzil sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. iba na právne vyhodnotenie odvolacích námietok.

Podstatou podaného odvolania je tvrdenie, že v prejednávanej veci neboli naplnené zákonné podmienky reštitučného titulu podľa § 3 ods. 1 písm. l/ zákona, podľa ktorého sa oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená. Spornou bola skutočnosť, či vyvlastnené pozemky nikdy neslúžili na účel, na ktorý boli vyvlastnené, keďže na nich nebolo zriadené vodohospodárske dielo, ale iba ochranné pásmo. Navrhovateľ to považuje za súčasť diela, kým odporca a krajský súd dospeli k odlišnému záveru. Ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia odporcu, terénou pochôdzkou konanou dňa 08.09.2011 bolo zistené, že predmetné pozemky sa nachádzali v k. ú. A., v 2. vonkajšom pásme hygienickej ochrany vodného zdroja Vodárenskej nádrže Starina, sú nezastavané a sčasti udržiavané kosením samotnou oprávnenou osobou; nenachádzajú sa na nich žiadne objekty súvisiace so stavbou vodárenskej nádrže, ani objekty slúžiace na jej prevádzku. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom odporcu, z ktorého vychádzal aj krajský súd, že u parcel C KN č. 2/2, 2/3 a 1/2 (pôvodne EN č. 75, 126 a 257/2) bol naplnený uvedený reštitučný titul a rozhodnutie o navrátení vlastníctva je zákonné.

Pokiaľ ide o druhú námietku, že navráteniu pozemkov bráni ich situovanie do pásim hygienickej ochrany vodného diela, ani túto nepovažoval odvolací súd za opodstatnenú. Odporca sa s touto situáciou v správnom konaní a následne vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal, pričom vo výroku svojho rozhodnutia uložil oprávnenej osobe v súlade s ustanovením § 5 ods. 4 zákona povinnosť dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP-577/1991-Mi zo dňa 17.01.1992, ktorým sa určujú pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia v nich, na základe zákona o vodách. Ďalej mu uložil povinnosť dodržiavať právne predpisy vyplývajúce z polohy pozemkov v k. ú. A., ktoré je v územnom obvode Národného parku Poloniny chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy.

Odvolací súd, zhodne s krajským súdom, pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj relevantnú judikáтуру Ústavného súdu SR, ktorý vo svojich nálezocho súvisiacich s reštitučnými konaniami kladie dôraz na to, že „k reštitučným nárokom je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby prípadne v súdnom konaní

nedošlo k ďalšej krivde. Reštitučné zákony majú zabezpečiť, aby demokratická spoločnosť pristupovala aspoň k čiastočnému zmierneniu následkov mnohých majetkových a iných krívd, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu.“

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so záverom, že preskúmané rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 2, § 142 ods. 1, § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom nepriznal ich náhradu, pretože navrhovateľ nemal v odvolacom konaní úspech, zúčastnenej osobe trovy nevznikli a odporca nemá na náhradu trov konania zákonný nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.